

UCHWAŁA NR XXXI/279/2013
RADY MIEJSKIEJ W KALWARII ZEBRZYDOWSKIEJ
z dnia 05 czerwca 2013 r.

w sprawie: **zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Bugaj na lata 2013-2020”.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(tekst jednolity Dz.U.2001.142.1591 z późniejszymi zmianami)
Rada Miejska w Kalwarii Zebrzydowskiej
uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdza „Plan Odnowy Miejscowości Bugaj na lata 2013-2020”, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kalwarii Zebrzydowskiej.

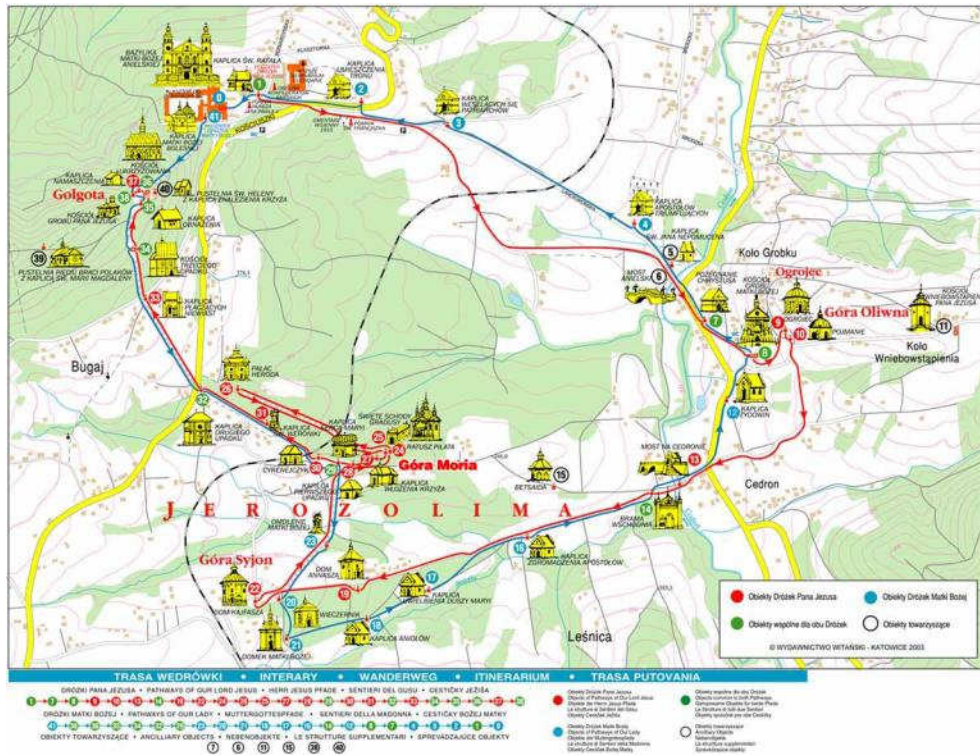
§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Kalwarii Zebrzydowskiej

Tadeusz Wilk

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BUGAJ na lata 2013-2020

*Plan Rozwoju i Odnowy Miejscowości Bugaj
na lata 2013 - 2020*

GMINA KALWARIA ZEBRZYDOWSKA

POWIAT WADOWICKI

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE

Załącznik nr 1 do uchwały nr XXXI/279/2013
Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej
z dnia 05 czerwca 2013 r.

Plan Odnowy Miejscowości Bugaj wykonano na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku, o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001, nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami).

Projekt opracowano zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 z późniejszymi zmianami.

Spis treści

Wstęp.....	5
I. Informacja o planie i jego powiązaniu z innymi programami rozwojowymi oraz dokumentami strategicznymi Gminy Kalwaria Zebrzydowska.....	7
II. Charakterystyka miejscowości Bugaj	7
1. Położenie geograficzne i ludność.....	7
2. Rys historyczny.....	11
3. Wyjaśnienie nazwy wsi Bugaj.....	12
III. Inwentaryzacja zasobów.....	16
1. Infrastruktura techniczna.....	16
2. Zasoby kulturowe, przyrodnicze i szlaki turystyczne.....	16
3. Infrastruktura społeczna i uwarunkowania aktywności społecznej.....	18
4. Cele i priorytety Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska w kontekście Planu Odnowy Miejscowości Bugaj.....	23
5. Analiza SWOT.....	25
IV. Plany działań i zadań wspólnoty lokalnej sołectwa Bugaj.....	30
1. Aktywizacja środowiska społecznego i kreowanie centrum wsi.....	30
2. Dbalność o rekreację i poprawę stanu zdrowia mieszkańców oraz gości.....	31
3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa.....	32
4. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.....	32
V. Opis planowanych zadań w okresie 8 lat od dnia przyjęcia planu.....	33
VI. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców.....	39
1. Nadbudowa częściowa budynku OSP.....	39
2. Plac OUTDOOR FITNESS.....	39
VII. Monitoring i aktualizacja planu.....	40
VIII. Podsumowanie.....	40

Skład Grupy Odnowy Miejscowości.....	42
Bibliografia.....	43

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Bugaj zrodził się dzięki świadomości społecznej, aktywności i inicjatywie mieszkańców, którzy stwierdzili, że Bugaj ma szansę pełniejszego i bardziej dynamicznego rozwoju. Rozwój ten wspomóc może wydatnie Unia Europejska dzięki licznym funduszom przeznaczonym na rozwój obszarów wiejskich. Przygotowanie mniejszego opracowania, określającego stan obecny miejscowości i jej wizję rozwoju na przyszłość jest wyrazem dojrzałości mieszkańców sołectwa Bugaj i gotowości do budowy lepszej przyszłości.

Plan Odnowy Miejscowości Bugaj na lata 2013-2020 przygotowany został w celu stworzenia możliwości pozyskania środków pozabudżetowych pochodzących z funduszy krajowych i funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych programów. Planem objęta została miejscowość Bugaj, natomiast czas jego realizacji obejmuje swym zasięgiem lata 2013-2020, zgodnie z wymogami obowiązującymi w zakresie sporządzania i zawartości PRL określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2013-2020.

Plan Odnowy Miejscowości Bugaj na lata 2013-2020 przygotowany został w oparciu o „Plan rozwoju lokalnego gminy Kalwaria Zebrzydowska 2013-2020”, „Strategię Rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska 2013-2020” z uwzględnieniem „Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego” oraz „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kalwaria Zebrzydowska”. Przedział czasowy został dostosowany do Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2013-2020, Programów Operacyjnych na lata 2013-2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2013-2020 oraz Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego uwzględniającej działania, które będą współfinansowane ze środków krajowych i funduszy

strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2013 - 2020. Program Odnowy Miejscowości to ustalenie priorytetów zadań przeznaczonych do wprowadzania w życie, w celu poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej Bugaja.

To Plan umożliwiający pozyskanie środków finansowych, które zostaną przeznaczone na realizację tych zadań ze środków pochodzących ze źródeł lokalnych, regionalnych, krajowych i przede wszystkim, środków Unii Europejskiej.

Działania niezbędne by wprowadzić w życie plan programujący rozwój miejscowości Bugaj, takie jak: planowanie strategiczne, perspektywiczna ocena sytuacji społecznej, gospodarczej i finansowej, wieloletnie planowanie inwestycyjne oraz planowanie finansowe, monitorowanie i ocena wykonania przewidzianych zadań, zostały w niniejszym dokumencie uwzględnione.

Plan zawiera zasady informowania mieszkańców, partnerów społecznych i podmiotów gospodarczych oraz pozyskiwania i wykorzystania ich opinii w toku realizacji i aktualizacji zakresu przyjętych zadań. Praca nad przygotowaniem Planu wsparta została konsultacjami z mieszkańcami Bugaja, przeprowadzanymi za pośrednictwem Rady Gminy, Rady Sołectkiej, Zarządem Klasztoru, Zarządu OSP, Zarząd Klubu Sportowego, Koła Kobiet „Bugajanki” oraz Grupy Inicjatywnej Odnowy Wsi Bugaj.

Plan Odnowy Miejscowości Bugaj na lata jest dokumentem otwartym a zapisane w nim zadania będą aktualizowane stosownie do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, jak i wewnętrznych, pojawiających się nowych możliwości oraz zmiany hierarchii priorytetów przyjętych przez Radę Miejską w Kalwarii Zebrzydowskiej. Uwzględniane będą również nowe potrzeby zgłaszane przez radnych, grupy mieszkańców, organizacje pozarządowe oraz sektor publiczny i prywatny.

I. Informacja o planie i jego powiązaniu z innymi programami rozwojowymi i dokumentami strategicznymi Gminy Kalwaria Zebrzydowska.

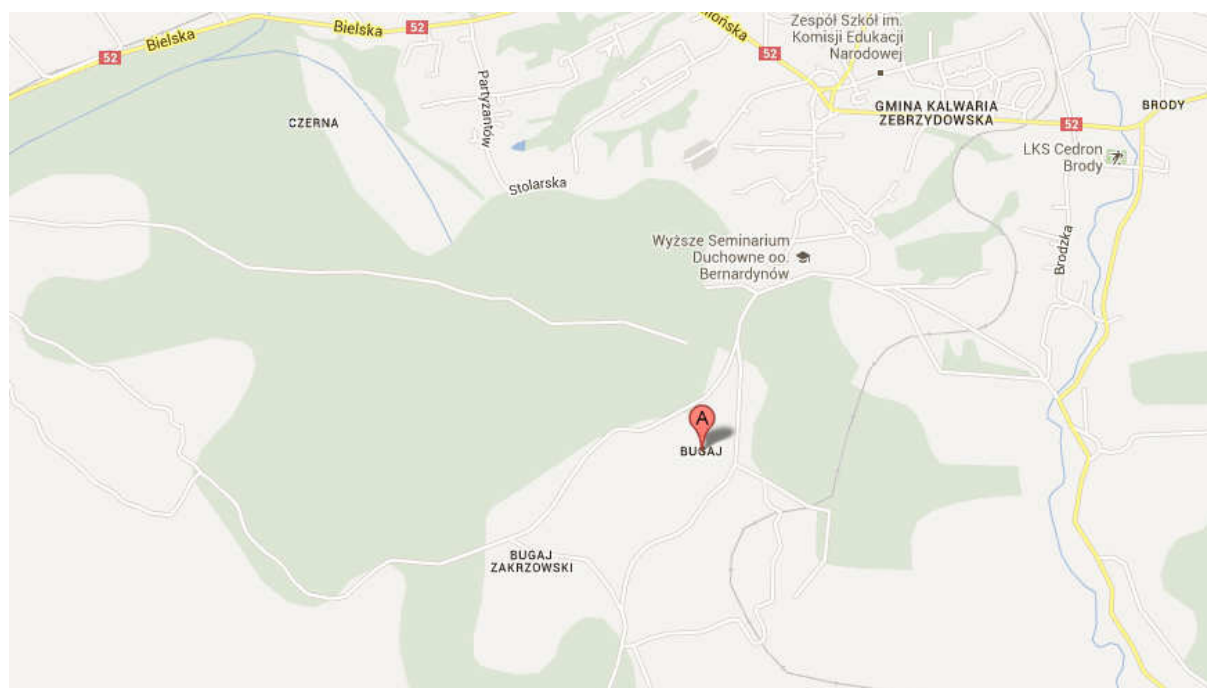
Realizacja Planu służyć będzie mieszkańcom wsi Bugaj oraz działającym tam instytucjom i stowarzyszeniom. Sporządzenie i uchwalenie tego dokumentu warunkuje możliwość starania o pomoc ze środków finansowych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2013-2020. Plan Odnowy Miejscowości Bugaj jest zgodny z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska 2013-2020, wraz z którym wpisuje się w programy strategiczne i planistyczne regionu.

II. Charakterystyka miejscowości Bugaj

1. Położenie geograficzne i ludność

Miejscowość Bugaj to najdalej wysunięta na południe wieś gminy Kalwaria Zebrzydowska. Leży w Beskidzie Średnim, w pasie Pogórza Wielickiego, w niecce położonej między górą Żar (położoną na wys. 550 m n.p.m.), Strońską Górą (wys. 457 m n.p.m.) a Lanckoroną (wys. 550 m n.p.m.). Malowniczo położony teren leży na wysokości 335-400 m n.p.m. w odległości około 3 km od Kalwarii Zebrzydowskiej. Przez wieś biegnie zielony szlak od stacji Kalwaria Lanckorona obok klasztoru aż do Makowa Podhalańskiego. Poza wsią przez szczyt Strońskiej i Capiej Góry (376 m n.p.m.) prowadzi szlak niebieski do Jordanowa. Wieś jest maleńka, bo ma tylko 354 ha, luźno zabudowana. Ciekawostką geologiczną tego terenu jest granit bugajski widoczny obok kaplicy Serce Marii i około 150 m na południe od Ratusza Piłata. Aleksy Siemionow w publikacji „Ziemia Wadowicka” wspomina o złożach piaskowca (stary kamieniołom za klasztorem), złożach jaspisu leżących poza wsią obok kaplicy Św. Rozalii, tam też można dokonać obserwacji warstwowego układu gór tzw. fliszu karpackiego. Pofałdowany piaskowiec sprawia wrażenie kartek książki. Granit bugajski występuje wzdłuż potoku Bugajka. Nie występuje nigdzie

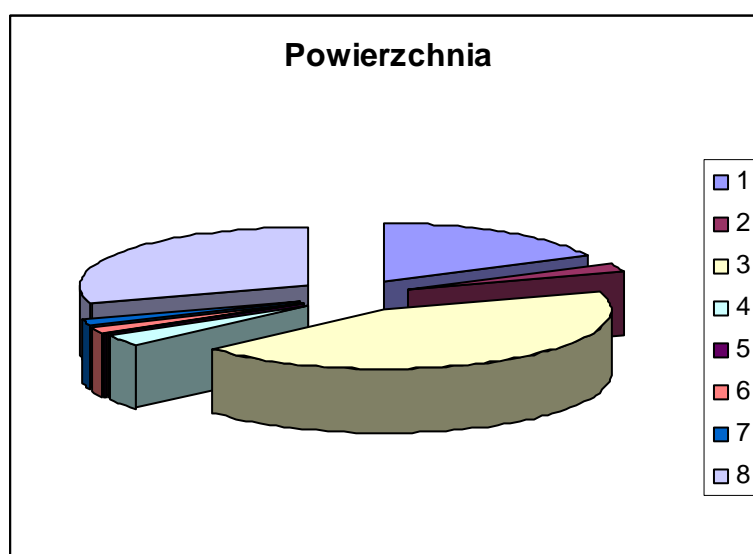
w Karpatach Zachodnich. Oderwany został od podłoża i przywleczony na Bugaj podczas fałdowań. Zawiera niebieski kwarc kryształki białe i różowe skaleni z biotypu. Znajdują się tu także pokłady rudy żelaza o niskiej wartości. W 1888 r. poprowadzono tędy kolej łączącą Kraków z Zakopanem. Wieś przecina droga powiatowa Kalwaria - Stryśzów, obok której wybudowano chodnik dla pieszych. 1.XII.1999r. na posiedzeniu w Marakeszu w Maroku wpisano zabytkowy zespół architektoniczno - krajobrazowy i pielgrzymkowy (bazylikę, klasztor i Dróżki) w Kalwarii Zebrzydowskiej na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury i Natury UNESCO.

Mapa miejscowości Bugaj

Powierzchnia

Powierzchnia wsi Bugaj	354 ha
W tym grunty orne	78,77 ha (1)
Sady	8,69 ha (2)
Lasy	192,77 ha (3)
Pastwiska i łąki	13,10 ha (4)
Wody płynące	1,03 ha (5)
Obszary zajęte przez kolej	7,63 ha (6)
Obszary zajęte przez drogi	5,97 ha (7)
Własność klasztoru o.o. Bernardynów	131,74 ha (8)

Klimat - Hydrologia

Teren Bugaja rozcina gęsta siatka strumieni i potoków spływających z położonych nad miejscowością gór. Sporo tu krystalicznych źródeł. Jedno z nich oprawione przez miejscowego kamieniarza nosi nazwę Dar Boży. Na stoku Góry Żar leży źródło „Margiel”. Tędy przebiega dział wodny między rzekami Skawą i Skawinką, o czym pisze B. Marczyński w książce „Powiat wadowicki„ wydanej u schyłku XIX w.(s.26): „od tego miejsca(Lanckorona) przybiera kierunek północno-zachodni i ciągnie się wzgórzami podnoszącymi się na obszarze wsi Stronie i Bugaja”. U Siemionowa w „Ziemi wadowickiej”

spotykamy informację, że większa część Beskidu Średniego leży w dorzeczu Skawy, wschodnia część Koskowej góry, Babicy i Chełmu kieruje swe wody za pośrednictwem rzeki Skawinki do Wisły." Jest to rzeka wypływająca z pod Chełmu płynąca przez Skawinki, Brody, Radziszów, Skawinę aż do Wisły. Fragment rzeki płynący przez Brody nazwany jest Cedronem. Wpadają do niego wody Bugajki wypływającej spod góry Żar. Na zachód od Bugaja płyną Zakrzówka i Stryszawka wpływające do zlewiska rzeki Skawy.

Ukształtowanie powierzchni, krajobraz

Wieś malowniczo położona na południowo-wschodnich i północnych stokach góry Żar, ma górzyste ukształtowanie powierzchni, bogatą przyrodę. Występują lasy mieszane sosnowo-dębowe, świerkowo-jodłowe, świerkowo-bukowe ze sporą ilością innych drzew (wiązy, modrzewie, jawory, olchy itp.). Z krzewów rośnie tu bez czarna, ostrężyna, malina, leszczyna. Na Drózkach rosną stare dęby i lipy - pomniki przyrody.

Obecnie tu żyją liczne lisy, sporo jest dzików, saren, bażantów, kuropatw, wiewiórek, jeży, jastrzębi, dzięciołów itp. Obecna jest salamandra, zaskroniec, żmija. Do rzadkości należy zając. Można tu spotkać rzadkie gatunki roślin np. czosnek niedźwiedzi, dzikie storczyki, lilie złotogłów. Panuje tu doskonały klimat, wieś leży z dala od ruchliwych traktów. Luźna zabudowa wsi gwarantuje spokój. Walorem miejsca są Dróżki, park krajobrazowy, miejsce kultu religijnego.

Sporo tu starych nawet XIX wiecznych drewnianych domów, a po zachodniej stronie wsi znajdują się kapliczki przydrożne związane z kultem Maryjnym.

Unikatowy krajobraz jest chroniony przez bernardynów i konserwatora zabytków.

Charakterystyka mieszkańców

Na terenie miejscowości znajdują się **zakłady rzemieślnicze:** stolarskie, tapicerskie, szewskie, cholewkarskie, handel obwoźny.

Funkcja administracyjna - Wieś sołecka

Obecny sołtys: **Jan Maluty**

Liczba radnych - 2 osoby/reprezentanci 2 sołectw Brodów i Bugaja: **Henryk Jaglarz, Paweł Hebda**

Liczba członków Rady Sołeckiej: 10 osób - Jakubiec Ewa, Kawa Ryszarda, Królikowski Stanisław, Kulak Jan, Kurdziel-Karelus Agata, Oleksy Ryszard, Pawlik Ryszard, Sermak Augustyn, Stela-Malina Irena, Ziemia Andrzej.

Liczba mieszkańców	491
w tym kobiet	244
mężczyzn	261
uczniów w Szkole Podstawowej	40
uczniów w gimnazjum	14
liczba domów	153

2. Rys historyczny

Na tym miejscu istniały bardzo dawno załężki osadnictwa, ślady pobytu ludności z okresu neolitu znaleziono na terenie pobliskich miejscowości - Stronia i Zakrzowa (Epokę tę datuje się od 5 tys. p.n.e. do 19 wieku p.n.e.). Z okresu kultury łużyckiej (lata 1200-400 p.n.e.) zachowały się ślady w okolicach Gorzenia Górnego i Zembrzyc, a w Kleczy Dolnej przed II wojną światową znaleziono monety z II-IV w.n.e. Był to czas wędrówek ludów. Od połowy V w. n.e. napływający do Polski pierwsi Słowianie (i wg "Wielkiej Historii Polski") zamieszkiwali u źródeł Wisły. Byli to Słowianie Zachodni przynoszący wyższą kulturę rolną i technologie. Aleksy Siemionow w „Ziemii Wadowickiej” informuje, że archeologowie

ustalili, że około VIII-IX wieku w Bugaju istniał warowny gród Wiślan.

3. Wyjaśnienie nazwy wsi Bugaj

Tak nazywa się wiele wsi i przysiółków w dorzeczu górnej i środkowej Wisły. Zasięg jej występowania pokrywa się z zasięgiem terenów zamieszkujących przez plemię Słowian. A. Siemionow w „Studiach beskidzko-tatrzańskich” wydanych 1992 r. poszukuje etymologii nazwy wsi. Przywołuje słowa podobnie brzmiące: bheng-giać. Romer kojarzy je z przedaryjskim bhag - ciec, płynąć co mogło oznaczać miejsce położone nad wodą. Ale ta mała wieś nie posiada większych rzek, a rzeka Skawinka, zwana tu Cedronem, leży już poza wsią, na wschód od niej.

Nie przystaje tu także wyjaśnienie, które w „Słowniku etymologicznym języka polskiego” PWN t. I, W-wa 2000 podaje A. Bańkowski hasło słownikowe: Bugaj to spolszczona nazwa starosłowiańskiego buhaj (byk), nazwa topograficzna miejscowości położonych na dawnych pastwiskach wiejskich i gromadzkich ciągnących się od Orawy po Kujawy na szlaku, którym sprowadzano bydło długorogie. Słownik wspomina, że w XIX w. około 100 wsi miało tę nazwę. Najbardziej przekonująca jest jednak informacja zawarta w „Słowniku etymologicznym” Brucknera: „na terenach zamieszkałych przez Wiślan, w miejscowościach zwanych Bugajami były ich święte gaje - może dębowe, gdyż bhagos znaczy dąb (w języku aryjskim, stąd dębowy gaj. Mógł to być w języku Wiślan bhgagaj - święty gaj, bugaj. Zatem bugaj to święty zagajnik, gdzie oddawano cześć bogom. Nazwa wsi jako świętego gaju jest najbardziej przekonująca. Ojciec Święty Jan Paweł II nazywał to miejsce rezerwuarem wiary i tu w przestrzeni między kaplicami znajdował spokój, odprężenie i rozwiązanie problemów. To miejsce nazwali Słowianie Świętym Gajem, to miejsce od czterech wieków jest miejscem pielgrzymek milionów wiernych. W słownikach pojawia się także słowo bugaj jako nazwa

srebrnych naramienników, które jak naszyjniki bywały środkami płatniczymi. Zwano je grzywnami. Tak mogły się nazywać lasy, w których je przechowywano. W urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych z. 16, Powiat wadowicki Z 1964 r. odnajdujemy następujące informacje o wsi o tej nazwie:

„Gromada Kalwaria Zebrzydowska - wieś Bugaj, części wsi: Jamnik, przy Klasztorze, Górnica-Las itp.”

Gromada Stryszów - wieś Stryszów, część wsi Bugaj

Gromada Paszkówka - wieś Bęczyn, część wsi Bugaj.

Zaś Bolesław Marczyński w książce „Powiat Wadowicki” z 1897 r. w rozdziale „Wsie” na str. 124 tak mówi o Bugaju:

Bugaj wieś, oddalona o 2 km na południe od Kalwarii Zebrzydowskiej, ma 67 domów, 383 ludności między tem 173 mężczyzn, 212 kobiet. Obszar większej własności Brandysów.

Posiada karczmę, 75 morgów lasu 419 sążni nieużytków, 31 sążni parceli budowlanych - ogółem więc 76 morgów, 322 sążni.

Powstanie Bugaja

Powstanie Bugaja związane jest z historią klasztoru. Wojewoda krakowski Mikołaj Zebrzydowski, herbu Radwan podarował te ziemie o.o. Bernardynom w XVII wieku. Wzniósł on na górze Żar pustelnię, Kościół Ukrzyżowania i Grób Chrystusa. W 1602 r. uzyskawszy pozwolenie na założenie konwentu, Fundator podpisał dokument oddający bernardynom Kościół Ukrzyżowania i połowę góry Żar. Fundator i jego następcy Czartoryscy wzniesli tu 41 kaplic i Klasztor z Kościołem Głównym pod wezwaniem Matki Boskiej Anielskiej (dziś bazylika mniejsza). W I połowie XVII wieku do klasztoru sprowadzono z Paszkówki obraz cudami słynący Matki Boskiej Kalwaryjskiej. Część terytorium należała do Zebrzydowic i Brodów. Brak tu było osiedli ludzkich. Położona dziś obok Drózek wieś Bugaj nie istniała. W latach 1617-1620 Zebrzydowski u podnóża klasztoru zbudował miasto Zebrzydów. Pierwsi mieszkańcy mieli utrzymać się z dzierżawy klasztornej ziemi. Nie wolno było budować domów na niej, miała zachować charakter sakralny. Były to ziemie położone na stoku

kalwaryjskiej góry między miastem a klasztorem, w okolicy grobu Matki Bożej i Bramy Wschodniej i na południe od kaplic Annasza i Bramy Zachodniej. Za dzierżawioną ziemię klasztor pobierał opłatę lub robociznę, lub żywność. Bernardyni wydzierżawili w XVIII w. część pól i łąk leżących na krańcach posiadłości chłopom z Bugaja i Brodów, którzy na tych gruntach stawiali własne zagrody. Był to początek Bugaja Kalwaryjskiego. W latach 1774-1778 rząd austriacki nakazał rejestrację majątków klasztornych. Wg stanu na 1791 r. klasztor posiadał wtedy 10 osiadłych chłopów zobowiązanych do odpracowania pańszczyzny na terenie Bugaja. W 1848 r. zniesiono pańszczyznę, ale wśród drózek znalazły się zagrody i grunty chłopskie, które skorzystały z uwłaszczenia. O.H. Wyczawski w swojej monografii "Kalwaria Zebrzydowska" tak pisze: „w ciągu XVII i XVIII w. było ponad dwadzieścia wypadków udzielenia swoim oficjalistom, służbie członkom kapeli i milicji klasztornej na stawianie domów na wydzierżawionych i klasztornych Konwent wydzielił kawałki gruntu do ich użytku, zaś kawałki pól leżących na krańcach posiadłości klasztornych wydzierżawili zakonnicy chłopom z Bugaja Zakrzowskiego. Był to początek wsi zwanej Bugajem Konwenckim, z czasem Klasztornym potem Kalwaryjskim. W roku 1867 władze austriackie uznały Bugaj za samodzielną wieś. Zniknął dawniejszy folwark Starostwa Barwałdzkiego zwany Bugajem Zakrzowskim (wieś położona między posiadłościami Komorowskich i Zebrzydowskich), potem Habsburgów. Jeszcze po roku 1918 był tam folwark Starostwa Barwałdzkiego należący do potentata naftowego Lewakowskiego. Dziś tereny, które starsi mieszkańcy nazywają Bugajem Zakrzowskim, są Zakrzowem.

Nazwy przysiółków w Bugaju

Wieś niewielka, posiada liczne przysiółki. Wiele pośród nich stanowią nazwy przeniesione z Jerozolimy, wszak to miejsce to pierwsza w Polsce Jerozolima, a Dróżki leżą w środku wsi i stanowią znaczący ich obszar. Niektóre pojawiają się na

mapach, są używane także przez kapłanów w czasie nabożeństw drażkowych np.

- Góra Syjon to wzniesienie obok kaplicy Annasza i Kajfasza, miejscowi używają nazwy „koło Piwnicy”;
- Góra Moria to miejsce gdzie znajdują się Gradusy i Ratusz Piłata. Mieszkańcy używają określenia „koło Piłata”;
- Golgota nazywana jest Ukrzyżowaniem;
Inne nazwy powstały od usytuowania obiektu to:
- Płaczące Niewiasty;
- kaplica Płaczących Niewiast;
- Pod II Upadkiem - teren położony koło kaplicy II Upadku Pana Jezusa;
- Bugaj Górny - teren położony wzdłuż drogi górnej;
- Bugaj Dolny - teren położony na południe od drogi powiatowej;
- na Drapie (wg A. Siemionowa grapa to z wołoskiego mała kopulasta górka) jest to wzniesienie położone między klasztorem a Grąblem.

Nazwy pochodzące od ukształtowania terenu:

- Jamnik to miejsce położone poniżej góry Syjon (od jama, zapadlina).

Nazwy pochodzące od właścicieli obiektu:

- Klasztorny las;
- Brózdowy potok;
- Bziówki.

Inne nazwy:

- Bugajka - od rzeczki płynącej przez wieś.
- Grąbel - nazwa pochodząca najprawdopodobniej od słowa grąd - zniekształcona i tak przyjęta - grąd tj. las liściasty lub mieszany z przewagą grabu, lub łąka, pastwisko położone na stokach. To drugie znaczenie mogłoby służyć jako źródło tego słowa. Grąbel (grądel) to miejsce położone na stoku poniżej klasztornego lasu.

III. Inwentaryzacja zasobów

1. Infrastruktura techniczna

Przez Bugaj przebiega droga powiatowa nr 1730 K Kalwaria Zebrzydowska - Stronie oraz linia kolejowa łącząca Kraków z Zakopanem.

Aktualnie sieć wodociągowa obsługiwana jest przez Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Biorąc pod uwagę średnią wartość zużycia wody miejskiej przez mieszkańców miejscowości Bugaj należy wnioskować, iż obok zaopatrzenia z sieci miejskiej gospodarstwa korzystają z przydomowych źródeł zasilania w wodę tj. studni.

Teren wsi nie jest wyposażony w system kanalizacji zbiorczej. W zakresie gospodarki ściekowej funkcjonują rozwiązania indywidualne (osadniki lub oczyszczalnie przydomowe).

Sołectwo Bugaj jest zelektryfikowane i zgazyfikowane. Obsługę w zakresie elektryfikacji prowadzi TAURON Polska Energia, Punkt Obsługi Klientów w Wadowicach. Obsługę w zakresie gazyfikacji prowadzi Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA, Górnośląski Oddział Obrotu Gazem, Gazownia Zabrzeńska BOK w Wadowicach.

Obsługę pocztową mieszkańców miejscowości Bugaj zapewnia Urząd Pocztowy w Kalwarii Zebrzydowskiej z siedzibą w Kalwarii Zebrzydowskiej.

Na obszarze sołectwa dostępna jest zarówno sieć telefoniczna Telekomunikacji Polskiej S.A., jak i sieci wszystkich działających w kraju operatorów połączeń komórkowych.

2. Zasoby kulturowe, przyrodnicze i szlaki turystyczne

Teren wsi jest bardzo atrakcyjny dla przybyszów (przede wszystkim dla pielgrzymów i turystów). Tu położone są Dróżki. Jest to obszar ciągnący się na pd. od linii poprowadzonej między klasztorem a Lanckoroną. Są tu lasy, kaplice połączone mostami i alejami. Jest to kościół pod gołym niebem. Na terenie wsi znajdują się aż 22 kaplice spośród 42 tworzących

pierwszą polską Jerozolimę. Kiedy Hieronim Strzała przywiózł z Jerozolimy plany tamtejszego Kościoła Ukrzyżowania i Grobu Chrystusa Zebrzydowski postanowił zbudować tu pustelnię, a potem kościół, klasztor i kaplice. Ta polska Jerozolima powstawała od 1604 roku przez dwa wieki. Budowali ją Zebrzydowscy: Mikołaj, Jan i Michał, a potem ród Czartoryskich skoligacony z nimi. Niektóre spośród kaplic budowali sami bernardyni. Budowano je z kamienia łamanego, ciosu i cegły. Kaplice i kościoły powstawały na rzutach wielu figur geometrycznych, nakrycia większości z nich mają kształt kopuł. Największą wartość architektoniczną mają te, które budował Mikołaj Zebrzydowski (zm. w 1620 r.), których plany tworzył Jan Maria Bernardoni (jezuita z Włoch) i Paweł Baudarth, złotnik z Antwerpii. To on zaszczeplił tu cechy stylu flamandzkiego. Te kaplice są najcenniejsze. Z samej cegły zbudowany jest Domek Matki Bożej i Serce Marii, Grób Pana Jezusa powstał z samego ciosu. Najpierw powstał Kościół Ukrzyżowania na górze Żar, potem klasztor wreszcie kaplice: Ratusz Piłata, Grób Chrystusa, Pałac Heroda, Dom Annasza, Dom Kajfasza, Dom Matki Bożej, Serce Marii, Wieczernik i inne. Rozbudowano klasztor. Jan Zebrzydowski jest twórcą Drózek Matki Bożej oprócz dwóch kaplic, które zbudował wcześniej jego ojciec (tj. Domu Matki Bożej i Grobu Matki Bożej). W skład nich wchodzi kaplice Zaśnięcia Matki Boskiej i Jej tryumfu. Z nimi wiążą się dwie wielkie uroczystości tu obchodzone (Pogrzeb Matki Bożej i Procesja Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Wartość architektoniczna tych kaplic jest niższa (poza Kościołem Ukrzyżowania, Grobem Matki Bożej i Bramą Wschodnią). Powstawały one w pośpiechu, bo napływało coraz więcej pielgrzymów odprawiających nabożeństwa drózkowe. Michał Zebrzydowski poszerzył klasztor dodając nowy wirydarz i budując kaplicę dla cudownego obrazu. Jest to najpiękniejsza z kaplic są w niej kolumny korynckie i stiuki. Nosi cechy dojrzałego baroku. Wtedy też powstały obrazy Lekszyckiego. Kaplicę Płaczących Niewiast i Betsajdę wybudowali bernardyni.

Kalwaria słynie z nabożeństw pasyjnych. Od Niedzieli Palmowej przez Wielki Tydzień odbywają się Misteria Męki Pańskiej. W Wielką Środę odbywa się uczta u Szymona, od XVII w. w Wielki Czwartek odbywa się tu umywanie nóg i od klasztoru wyrusza procesja na Dróżki, na Drogę Krzyżową. Po II wojnie światowej widowiska pasyjne zyskały piękną oprawę dzięki tekstom, strojom stworzonym przez Ojca Augustyna Chadama. W Wielki Piątek tłumy uczestniczą w drodze Chrystusa na Golgotę. Dróżki to cenny starodrzew. Znajdują się tu drzewa - pomniki przyrody. W 1777 r. gwardian klasztoru obsadził drzewami trasy Drózek oddzielając je od gruntów uprawnych. To jest właściwie Park Krajobrazowy wpisany na Listę Zabytków Kultury i Natury UNESCO. Dróżki przecięła w roku 1888 linia kolejowa. Był tu królewicz Władysław, cesarz Józef II (1772 r.) i Franciszek I (1817 r.). Na Drózkach bywał Błogosławiony Jan Paweł II wcześniej jako biskup i kardynał krakowski, potem jako papież. Przez wieś biegnie szlak zielony, przy dawnej pielgrzymiej drodze na Kalwarię znajdują się figurki przydrożnej, a przy dawnej drodze obok źródła Św. Jana odrestaurowano dwie figury z piaskowca - Św. Jana i Jezusa Cierpiącego.

3. Infrastruktura społeczna i uwarunkowania aktywności społecznej.

Dom Ludowy

Dom Ludowy powstał w okresie przedwojennym. Był on i jest miejscem integracji mieszkańców wsi. Znajduje się w centrum wsi, gdzie odbywają się spotkania, warsztaty oraz imprezy ogólnodostępne takie jak: Mikołaj, Opłatek, Sylwester oraz okolicznościowe: urodziny, stypy, chrzciny.

Dom Ludowy w Bugaju

Ochotnicza Straż Pożarna

Ochotnicza Straż Pożarna w Bugaju została założona w 1964r. Komitet założycielski w składzie: Mieczysław Rozkiewicz, Antoni Pajak, Stanisław Karelus, Adam Ziemia, Franciszek Panek, Józef Kościelniak, Tadeusz Moskwa, Władysław Pawlik, Stanisław Leja i Józef Wicher – podjął decyzję o powołaniu do życia jednostki OSP w rodzinnej miejscowości. Mieszkańcy Bugaja poparli pomysł powstania tak potrzebnej organizacji. W roku 1971 strażacy rozpoczęli budowę niewielkiej remizy. Budowę tę zakończono w 1979 roku. Był to budynek mały, mieszczący garaż oraz niewielkie zaplecze. Taka remiza nie spełniała swojej roli, gdyż nie było pomieszczenia, w którym strażacy mogliby się zebrać. Walne Zebranie OSP w Bugaju podjęło uchwałę o modernizacji istniejącego budynku. W 1994 roku miejski konserwator zabytków mgr inż. Arch. Magdalena Swarczewska opracowała projekt rozbudowy Domu Strażaka. Modernizacja remizy trwa od 1993 roku i obecnie jest na ukończeniu. W 1994 r. podjęto uchwałę o rozbudowie remizy.

Rozległy taras był нефункциональный, dlatego obecnie pokryto go dachem i zamknięto całą powierzchnię. Uzyskano w ten sposób dodatkową przestrzeń. Strażacy uzyskają piękną salę widowiskową, a mieszkańcy Bugaja miejsce do różnorodnych spotkań, np. zebrań wiejskich, zabaw. Od paru lat w tejże sali mieści się lokal wyborczy. Po zakończeniu modernizacji remiza stanie się centrum kulturalnym Bugaja, gdyż nie ma w tej miejscowości szkoły ani klubu, gdzie można by się zebrać w szerszym gronie w celach towarzyskich czy zorganizować zebranie. Inicjatorem rozbudowy Domu Strażaka był radny Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej, honorowy prezes OSP w Bugaju, Pan Leszek Opyrchał. Ochotnicza Straż Pożarna z Bugaja do akcji ratowniczych wyjeżdża samochodem pożarniczym Żuk, zakupionym w 1979 roku. OSP posiada dobrze wyposażony samochód bojowy marki Mercedes. Od początku działania do chwili obecnej prezesami OSP Bugaj byli: Mieczysław Rożkiewicz, Antoni Pająk, Adam Ziemia, Mieczysław Kurowski, Franciszek Szpilka, a obecnie Andrzej Ziemia. Funkcję naczelnika piastowali kolejno: Antoni Pająk, Zdzisław Karelus, Augustyn Sermak, Aleksander Dragan, Stanisław Dragan, ponownie Aleksander Dragan i obecnie Henryk Płaczek.

Budynek OSP Bugaj

LKS „Pogoń” Bugaj

W kwietniu 1954 powstał komitet założycielski klubu sportowego, do którego weszli panowie: Zdzisław i Zbigniew Karelus, Adam Ziemia, Jan Kurdziel, Marian Dragan, Mieczysław Bochenek i Franciszek Panek. Od tego roku powołano i zarejestrowano Ludowy Zespół Sportowy „Pogoń” Bugaj, który istnieje i nadal działa. Boisko do gry, na którym odbywają się zawody do chwili obecnej, przekazał PGR w Zebrzydowicach.

W sezonie 1959/1960 Klub awansował do klasy „B” i rozgrywał zawody z klubami ziemi żywieckiej. W sezonie 1969/1970 spadł do klasy „C”. W sezonie 2006/2007 ponownie uzyskał awans do klasy „B” i grał do sezonu 2009/2010, w którym spadł do klasy „C”, gdzie gra do chwili obecnej. W sezonie 1996/1997 do 2000/2001 Klub posiadał drużynę juniorów, którzy dzisiaj grają w innych klubach m.in. w MKS „Kalwarianka”, jako seniorzy.

Obecnie w drużynie grają zawodnicy z Bugaja, Brodów i Kalwarii. Drużyna bierze udział w różnych turniejach piłki nożnej, szachów czy tenisa.

W 1996 r. (gdy Klub musiał posiadać osobowość prawną) Ludowy Zespół Sportowy przekształcono na Ludowy Klub Sportowy i zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Skład obecnego Zarządu to: Andrzej Ziemia - prezes, Zbigniew Kaputa - w-ce prezes, Ryszard Oleksy - sekretarz, Teresa Dragan - skarbnik, Tadeusz Dragan - członek, Krzysztof Dragan - członek.

Koło Kobiet „Bugajanki”

W latach 70-tych w miejscowości Bugaj działało Koło Gospodyń Wiejskich, jednak potem jego działalność uległa wyciszeniu. Od 2004 r. działa tutaj Koło Kobiet „Bugajanki”. Rozwinęło ono atrakcyjne formy pracy z dziećmi (także spoza wsi). Organizuje imprezy cykliczne takie jak: Mikołaj, opłatek. Dzieci uczestniczyły w 3 kursach tańca, atrakcyjnych wycieczkach oraz warsztatach. Praca Koła dokumentowana jest w kronice.

Opieka zdrowotna

Podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom miejscowości Bugaj zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kalwarii Zebrzydowskiej, a specjalistyczną i szpitalną Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wadowicach tj. Powiatowa Przychodnia Specjalistyczna oraz Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II.

Aktywność społeczna mieszkańców (kultura, sport i rekreacja itp.)

Sołectwo było i jest aktywne, pomimo, że wieś jest bardzo mała. Rada Sołecka wraz z sołtysem, Radni, druhowie strażacy, Klub sportowy oraz Koło Kobiet „Bugajanki” są głównymi liderami działającymi na rzecz rozwoju lokalnego, wzmocnienia więzi sąsiedzkich i aktywizacji potencjału społecznego.

Aktywność sportową wśród mieszkańców, zwłaszcza wśród młodzieży szerzona jest poprzez działający na terenie sołectwa Ludowy Klub Sportowy „Pogoń” Bugaj.

Gospodarka

Wieś Bugaj jest terenem z dominującym ruchem pielgrzymkowym. Osadnictwo wiejskie związane jest z różnymi formami działalności rolniczej, obsługą ruchu turystycznego oraz działalnością rzemieślniczą.

4. Cele i priorytety Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska w kontekście Planu Odnowy Miejscowości Bugaj

W Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska określono cele strategiczne i priorytety rozwoju w skali całej Gminy. Na podstawie diagnozy stanu istniejącego, biorąc pod uwagę rozwój Gminy Kalwaria Zebrzydowska Cel Główny Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska określono jako:
Dalsze podnoszenie atrakcyjności Gminy Kalwaria Zebrzydowska jako miejsca pielgrzymowania.

Działania konieczne dla zrealizowania Celu Głównego ujęto w czterech grupach tematycznych, określonych jako Domeny Strategiczne, które wzajemnie się uzupełniają.

- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- rozbudowa infrastruktury drogowej,
- aktywizacja rozwoju gospodarczego i turystycznego gminy,
- poprawa infrastruktury społecznej.

Plan działań służących realizacji przyjętej strategii obejmuje najważniejsze zadania - w tym inwestycyjne, polityki oraz programy składające się na Plan Rozwoju Gminy, których podjęcie i realizację uznaje się za niezbędne dla osiągnięcia założonych celów strategii rozwoju Gminy i które znajdą swoje odzwierciedlenie w kolejnych latach w szczegółowych planach działania oraz budżecie gminy.

W zgodzie z zasadą strategicznego planowania i zarządzania w każdej dziedzinie objętej strategią wyznaczone są specyficzne cele cząstkowe (szczegółowe), a także mierniki ich realizacji, niemniej wszystkie one powinny spójnie składać się na osiągnięcie postępów w realizacji czterech celów głównych - strategicznych - rozwoju Gminy.

Poprawa stanu środowiska naturalnego

Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.

Uporządkowanie gospodarki odpadami.

Edukacja w zakresie ochrony środowiska.

Dbalność o walory krajobrazowe.

Rozbudowa infrastruktury drogowej.

Poprawa i rozbudowa sieci drogowej (w tym poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę chodników).

Aktywizacja rozwoju gospodarczego i turystycznego gminy.

Stworzenie możliwości do inwestowania w gminie.

Wypromowanie gminy w zakresie rozwoju rzemiosła i turystyki.

Integracja branżowa środowiska rzemieślniczego i rolniczego.

Organizacja gospodarstw agroturystycznych.

Poprawa infrastruktury społecznej.

Poprawa istniejącej bazy sportowo - edukacyjno - kulturalnej.

Rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Poprawa infrastruktury służby zdrowia.

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości Bugaj uwzględnia zawarte w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska celowe założenie na lata 2007-2013 - określenie warunków i możliwości dla realizacji nadrzędnego celu publicznego Gminy, czyli utworzenia ogólnodostępnych terenów przestrzeni publicznych realizujących przede wszystkim funkcje komunikacyjne, skoordynowane z położeniem strategicznych terenów funkcji mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych oraz usługowych infrastruktury, jak również związanych z rozwojem rekreacji, sportu i turystyki, a także realizację zrównoważonego rozwoju przestrzennego opartego na zmianie jakościowej a nie tylko

ilościowej terenów zurbanizowanych oraz zabudowanych, z jednoczesnym uwzględnieniem specyfiki i odrębności miasta oraz poszczególnych sołectw.

5. Analiza SWOT

Analiza SWOT

wykonana na potrzeby Planu Odnowy Miejscowości Bugaj

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>położenie geograficzne i administracyjne miejscowości - blisko aglomeracji krakowskiej i śląskiej,</p> <p>dobra infrastruktura komunikacyjna,</p> <p>dobrze rozwinięta sieć drogowa,</p> <p>zorganizowana gospodarka odpadami stałymi,</p> <p>bliskość Krakowa, Wadowic i Kalwarii Zebrzydowskiej - miejsc przyciągających rzesze pielgrzymów,</p> <p>mała odległość wsi od władz gminnych i powiatowych,</p> <p>całkowite zaspokojenie potrzeb zaopatrzenia w wodę,</p>	<p>nieuregulowana gospodarka ściekowa,</p> <p>zły stan nawierzchni dróg i brak chodnika dla pieszych,</p> <p>wąskie drogi,</p> <p>brak gospodarstw agroturystycznych,</p> <p>brak selektywnej zbiórki odpadów,</p> <p>brak dostępu do sieci komputerowej i internetowej,</p> <p>brak małej przedsiębiorczości stwarzającej miejsca pracy,</p> <p>brak środków finansowych na poprawę estetyki wsi,</p>

<p>dobrze rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna,</p> <p>dobra współpraca z władzami gminnymi,</p> <p>coraz większe zainteresowanie mieszkańców takiej aglomeracji jak Kraków i nie tylko chęcią zamieszkania w tej miejscowości,</p> <p>w miarę czyste środowisko z uwagi na brak przemysłu,</p> <p>aktywne działania miejscowej jednostki OSP,</p> <p>aktywne działania miejscowego klubu sportowego,</p> <p>aktywne działania Koła Kobiet „Bugajanki”,</p> <p>ciekawa rzeźba terenu typowa dla obszarów podgórskich,</p> <p>tereny pod budownictwo mieszkaniowe i działalność gospodarczą,</p> <p>tradycje pracy na rzecz</p>	<p>brak możliwości spędzania wolnego czasu przez miejscową młodzież i dzieci,</p> <p>brak infrastruktury turystycznej zapewniającej rozwój sportu i rekreacji - brak wyznaczonych miejsc do organizowania szerszych imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych i rozrywkowych,</p> <p>brak otwartych imprez kulturalnych i turystycznych promujących sołectwo w skali regionu i kraju,</p> <p>słaba komunikacja PKP i PKS w dni wolne od pracy,</p> <p>niezagospodarowane walory turystyczne sołectwa (brak punktów widokowych wraz z zapleczem, brak ścieżek rowerowych, brak bazy noclegowo-gastronomicznej dla turystów),</p> <p>słabe poczucie bezpieczeństwa mieszkańców,</p> <p>wandalizm,</p>
---	--

<p><i>społeczeństwa,</i></p> <p><i>tereny niezagospodarowane,</i></p> <p><i>bliskość ośrodków szkolnictwa</i></p> <p><i>wyższego,</i></p> <p><i>rozbudowana sieć gazowa,</i></p> <p><i>dostępność do placówek</i></p> <p><i>oświatowych,</i></p> <p><i>funkcjonowanie podstawowej</i></p> <p><i>opieki zdrowotnej,</i></p> <p><i>bliskość oferty kulturalnej</i></p> <p><i>Kalwarii Zebrzydowskiej i</i></p> <p><i>Wadowic,</i></p> <p><i>aktywność, przedsiębiorczość</i></p> <p><i>mieszkańców,</i></p> <p><i>bliskość granicy państwa,</i></p> <p><i>wzrastająca liczba coraz lepiej</i></p> <p><i>wykształconych ludzi młodych,</i></p> <p><i>dobry dostęp do Szpitala</i></p> <p><i>Powiatowego.</i></p>	<p><i>mentalność społeczna.</i></p>
---	-------------------------------------

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>wspieranie przez samorząd inicjatyw lokalnych,</p> <p>pomoc finansowa od władz gminnych w Kalwarii Zebrzydowskiej,</p> <p>możliwość pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych i europejskich - na ochronę środowiska i dziedzictwa kulturalnego,</p> <p>rozwój ruchu pielgrzymkowego i turystycznego,</p> <p>rozwój agroturystyki, ekoturystyki i bazy noclegowej,</p> <p>wzrost zapotrzebowania na zdrową żywność,</p> <p>poprawa stanu technicznego oraz infrastruktury drogowej, regulacja prawna dróg,</p> <p>dbałość o środowisko, ekologię i estetykę,</p>	<p>utrzymujące się wysokie bezrobocie,</p> <p>brak instrumentów redukcji bezrobocia i wspierania przedsiębiorczości,</p> <p>pogarszający się stan techniczny dróg,</p> <p>słaba sytuacja ekonomiczna rolników i mieszkańców,</p> <p>brak doświadczenia w pozyskiwaniu środków pomocowych i duże wymagania do spełnienia w celu ich otrzymania,</p> <p>brak preferencyjnych kredytów na rozbudowę bazy turystycznej i rozwój agroturystyki oraz bariera drogich kredytów,</p> <p>patologie społeczne,</p> <p>zanikanie tradycji regionalnych,</p> <p>ogólna niechęć młodzieży do uczestnictwa w czynnym życiu</p>

<p>programy i fundusze na rozwój małych przedsiębiorstw,</p> <p>rozwój aktywności społecznej i przedsiębiorczej mieszkańców,</p> <p>kapitał ludzki - wzrost poziomu kształcenia wyższego,</p> <p>bliskość ośrodków oferujących wyższe wykształcenie,</p> <p>ujednoczenie przepisów prawnych,</p> <p>poprawa bezpieczeństwa mieszkańców,</p> <p>dużo terenów pod mieszkalnictwo i usługi,</p> <p>przynależność Polski do Unii Europejskiej,</p> <p>uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej,</p> <p>utworzenie Lokalnej Grupy Działania jako organizacji pomocy do realizacji strategii rozwoju obszarów wiejskich,</p>	<p>społecznym i kulturalnym wsi,</p> <p>niestabilna sytuacja gospodarcza Polski,</p> <p>wysokie zadłużenie sfery finansów publicznych w państwie,</p> <p>uciążliwa polityka fiskalna państwa,</p> <p>niestabilny i niespójny system prawny,</p> <p>zła polityka wobec służby zdrowia (pacjentów), edukacji (częste zmiany),</p> <p>brak opłacalności w rolnictwie (małe gospodarstwa),</p> <p>wielkość gospodarstw nieadekwatnych do ilości osób utrzymujących się wyłącznie z pracy w rolnictwie,</p> <p>migracja części aktywnych mieszkańców za granicę,</p> <p>wynikające z odległości i ukształtowania terenu trudności</p>
---	--

<p><i>napływ nowych technologii i kapitału z krajów UE,</i></p> <p><i>obniżenie barier kredytowych,</i></p> <p><i>wzrost konkurencyjności i likwidacja monopolizacji w wielu dziedzinach.</i></p>	<p><i>w uregulowaniu gospodarki wodno - ściekowej.</i></p>
---	--

IV. Plany działań i zadań wspólnoty lokalnej sołectwa Bugaj

1. Aktywizacja środowiska społecznego i kreowanie centrum wsi

Wzrost aktywności społecznej chcemy osiągnąć poprzez tworzenie i animowanie działalności lokalnych stowarzyszeń kulturalnych i klubu sportowego, lepsze wykorzystanie istniejących i tworzenie nowych obiektów służących zacieśnianiu więzi sąsiedzkich i realizacji zainteresowań mieszkańców. Chcemy wspierać także indywidualną aktywność gospodarczą mieszkańców popierając tworzenie nowych firm i mikroprzedsiębiorstw powiązanych z tworzeniem nowych miejsc pracy, szczególnie w zakresie usług dla ludności oraz obsługi ruchu turystycznego.

Temu celowi mogą służyć m. in.:

- poprawa wyposażenia remizy OSP i Domu Ludowego służącego organizacji spotkań, imprez rodzinnych, sąsiedzkich, festynów itp., z oznaczeniem bezpiecznych ciągów komunikacyjnych prowadzących do obiektu;
- organizacja imprez turystyczno-pielgrzymkowych, m. in. wycieczek po terenie - zabytki Bugaja, Wadowic czy

Kalwarii Zebrzydowskiej przy wykorzystaniu przebiegającej przez sołectwo linii kolejowej i tzw. Pociągu Papieskiego;

- wspieranie działalności stowarzyszeń reaktywujących i podtrzymujących tradycje lokalne oraz promujących produkty charakterystyczne dla wspólnoty lokalnej;
- wspieranie Koła Kobiet „Bugajanki”;
- stworzenie warsztatów sztuki ludowej;
- podtrzymywanie i kultywowanie dawnych obyczajów religijnych i odpustowych.

2. Dbalność o rekreację i poprawę stanu zdrowia mieszkańców oraz gości

Wzrost aktywności społecznej w tym zakresie chcemy osiągnąć poprzez rozwijanie działalności lokalnych stowarzyszeń i klubów sportowych, lepsze wykorzystanie istniejących i tworzenie nowych obiektów służących zdrowemu trybu życia mieszkańców, a także poszerzających dostępność oferty sportowo - rekreacyjnej i podnoszących atrakcyjność miejscowości dla osób poszukujących tu wypoczynku.

Temu celowi mogą służyć m. in.:

- wykorzystanie boiska sportowego do rozgrywania turniejów piłkarskich dla dzieci i innych zawodów sportowych, organizowania festynów, pikników i innych imprez integrujących społeczność wsi,
- wzbogacenie oferty obiektów sportowych i rekreacyjnych o ścieżki rowerowe itp. nie tylko ułatwiające zdrowy tryb życia, ale pozwalające także na lepsze poznanie atrakcyjnych walorów środowiska i dziedzictwa kulturowego;
- wytyczenie i oznaczenie dodatkowych ścieżek rowerowych;
- budowa ścieżki zdrowia (spacerowo-rekreacyjnej);
- budowa placu OUTDOOR FITNESS;

- poszerzenie oferty zajęć rekreacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych.

3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa

Przez poprawę dostępności komunikacyjnej rozumiemy nie tylko zabieganie o lepszy stan dróg lokalnych i działania na rzecz jego bezpieczeństwa, ale także dostępność do internetu, w tym z wykorzystaniem internetu szerokopasmowego.

Zamierzenia te można osiągnąć m. in. poprzez:

- wydzielenie stref bezpiecznego ruchu lokalnego poprzez wyodrębnienie tras dla ruchu pieszego czy rowerowego, a także dbałość o dobrą widoczność i właściwe oświetlenie miejsc publicznych i ciągów komunikacyjnych;
- poprawę i właściwe utrzymanie dróg lokalnych ułatwiających komunikację wewnątrz sołectwa pozwalającą na bezpieczne dotarcie do każdego gospodarstwa oraz tworzenie szlaków spacerowo-rekreacyjnych służących także poznawaniu walorów środowiska i miejsc atrakcyjnych turystycznie;
- poprawę stanu dróg stanowiących główne osie ruchu społeczności lokalnej.

4. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego

Dla podniesienia atrakcyjności turystycznej, ale także dla ułatwienia niektórych form życia religijnego mieszkańców chcemy wykorzystać element dziedzictwa kulturowego jakim jest klasztor oo. Bernardynów i Dróżki. Poprzez połączenie go siecią ścieżek spacerowo-rowerowych z kapliczkami, na obszarze sołectwa poszerzona zostanie oferta turystyczna sprzyjająca integracji z sąsiednią gminą. Pragniemy także uwypuklić i popularyzować historyczny charakter naszej miejscowości i Ziemi Kalwaryjskiej.

Realizacji tych zamierzeń mogą służyć m. in.:

- stworzenie lokalnego szlaku kapliczek połączonego ciągiem spacerowo-rowerowym, stworzenie miejsc spotkań przy kapliczkach poprzez zamontowanie ławeczek. Szlak taki stanowiłby odtworzenie w nowym wymiarze czasowym i przestrzennym tradycyjnego szlaku pielgrzymkowego prowadzącego do klasztoru w Kalwarii Zebrzydowskiej;
- tworzenie dokumentacji historii Bugaja (dokumenty, fotografie);
- stworzenie Izby Pamięci wsi;
- organizacja spotkań z ciekawymi ludźmi stąd (np. kamieniarze z Bugaja);
- gromadzenie księgozbioru z darowizn mieszkańców;
- wspomnienia o Ojcu Św.

V.Opis planowanych zadań w okresie 8 lat od dnia przyjęcia planu.

Zaproponowany wykaz zadań i przedsięwzięć do realizacji w latach 2013-2020 jest wykazem otwartym, który w planowanym okresie może być modyfikowany i uzupełniany w zależności od potrzeb i dostępnych środków. Planowane działania mogą zostać sfinansowane ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Programów Operacyjnych, Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz budżetu gminy Kalwaria Zebrzydowska. Wnioskodawcami w ramach środków UE mogą być m. in. Gmina, Instytucja Kultury, dla której organizatorem jest JST; kościół lub inny związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa, społeczność lokalna.

Nazwa zadania	Cel	Szacunkowy koszt, źródła finansowania	Harmonogram realizacji
	Przeznaczenie		
Remont kapliczek przydrożnych	Wzrost atrakcyjności miejscowości.	Środki własne, środki zewnętrzne 200.000,00 zł	2013 - 2020
	Podniesienie atrakcyjności miejscowości poprzez właściwą ochronę dziedzictwa kultury.		
Budowa chodnika o długości 900 mb obok drogi górnej w Bugaju od Klasztoru poza kaplicę Płaczących Niewiast. Poszerzenie pasa jezdni.	Poprawa bezpieczeństwa pieszych, mieszkańców i pielgrzymów.	Środki własne, środki zewnętrzne 2.000.000,00 zł	2013 - 2017
	Poprawa warunków bezpieczeństwa pieszych, stworzenie możliwości przejazdu osobom niepełnosprawnym na wózkach i wózkom dziecięcym.		
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Ochrona środowiska naturalnego.	Montaż finansowy (wkład własny + Fundusze Ochrony Środowiska, środki z UE)	2013 - 2020
	Rozwiązanie problemu wywozu ścieków oraz wpływu fekalia do cieków wodnych i gruntów. Uzyskanie efektu ekologicznego.		

Kolektory słoneczne	Ochrona środowiska naturalnego.	Montaż finansowy (wkład własny + Fundusze Ochrony Środowiska, środki z UE)	2013 - 2020
	Zmniejszenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery. Zmniejszenie efektu cieplarnianego.		
Zakup lekkiego samochodu dla OSP	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców oraz jakości życia.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy i OSP. 400.000,00 zł	2013 - 2016
	Doposażenie OSP w niezbędny sprzęt w celu poprawy jakości życia mieszkańców miejscowości oraz ich bezpieczeństwa.		
Agroturystyka (rozwój turystyki pieszej i rowerowej), poprowadzenie ścieżki spacerowej obok źródła św. Jana.	Wzrost atrakcyjności wsi.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy 100.000,00 zł	2013 - 2020
	Podniesienie atrakcyjności miejscowości poprzez właściwe zagospodarowanie terenu, poszerzenie oferty turystycznej, rozwój kondycji fizycznej.		
Stworzenie ścieżek rowerowych i spacerowych do miejsc widokowych wspólnie z gminą Stryszów na Strońską Górę do kamieniołomu, do pustelni Pięciu Braci Polaków	Wzrost atrakcyjności wsi.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy 300.000,00 zł	2013 - 2020
	Podniesienie atrakcyjności miejscowości poprzez właściwe zagospodarowanie terenu, poszerzenie oferty turystycznej, rozwój kondycji fizycznej, wykorzystanie walorów turystyczno-krajobrazowych.		

Montaż ławek i koszy przy drogach spacerowych.	Wzrost atrakcyjności wsi.	Środki własne gminy 30.000,00 zł	2014 - 2016
	Podniesienie atrakcyjności miejscowości poprzez właściwe zagospodarowanie terenu, wydzielenie miejsc odpoczynku, wykorzystanie walorów turystyczno-krajobrazowych.		
Remonty i korekty dróg gminnych, powiatowych (poszerzenie, nakładki asfaltowe, zabezpieczenie w fosy i korytka zbierające wodę itp.)	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg oraz jakości życia mieszkańców.	Starostwo Powiatowe, środki własne gminy. 2.000.000,00 zł	2013 - 2020
	Drogi są bardzo zniszczone. Ich remont poprawi estetykę wsi, umożliwi mieszkańcom bezpieczny dojazd do swoich posesji.		
Wykonanie nowych przepustów na drodze górnej koło posesji p. Ćwiertniowej	Poprawa bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców.	Środki własne gminy 80.000,00 zł	2013 - 2020
	Przepusty są bardzo zniszczone. Przepustowość jest mała, co w wyniku intensywnych opadów deszczu powoduje zalewanie i ich niedrożność.		

Budowa dróg o nowej nawierzchni kamiennej do posesji położonych przy Drózkach.	Poprawa jakości życia mieszkańców.	Własność Klasztoru oo. Bernardynów	2013 - 2020
	Dostosowanie dróg do wymogów obowiązujących na terenie parku krajobrazowego UNESCO i konserwatora zabytków.		
Przebudowa chodnika przy drodze powiatowej na odcinku 400 mb od kaplicy II Upadku. Likwidacja stopni w celu umożliwienia przejazdu wózkami dziecięcymi i inwalidzkimi.	Poprawa jakości życia mieszkańców.	Starostwo Powiatowe, środki własne gminy, środki zewnętrzne.	2015-2020
	Poprawa warunków bezpieczeństwa, stworzenie możliwości przejazdu osobom niepełnosprawnym na wózkach i wózkom dziecięcym.		
Wybudowanie boiska do piłki siatkowej.	Poprawa jakości życia mieszkańców.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy. 25.000,00 zł	2014 - 2020
	Wzrost atrakcyjności miejscowości. Stworzenie przestrzeni do rekreacji i aktywnego wypoczynku.		

Budowa placu OUTDOOR FITNESS	Rozwój kultury fizycznej i rekreacji.	Środki z UE (PROW), środki własne gminy. 77.000,00 zł	2013 - 2015
	Podniesienie atrakcyjności miejscowości poprzez właściwe zagospodarowanie terenu, poszerzenie oferty turystycznej, rozwój kultury fizycznej.		
Wybrukowanie placu poniżej remizy OSP z przeznaczeniem na ćwiczenia.	Poprawa bazy OSP.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy. 50.000,00 zł	2014 - 2016
	Lepsze zagospodarowanie i wykorzystanie przestrzeni publicznej. Poprawa estetyki.		
Remont boiska, wykonanie szatni z zapleczem sanitarnym, montaż ławek dla kibiców.	Poprawa infrastruktury sportowej.	Środki zewnętrzne, środki własne gminy. 400.000,00 zł	2013 - 2020
	Remont boiska pozwoli na organizowanie różnych rozgrywek, organizowanie imprez tj.: festyny, ogniska.		
Nadbudowa częściowa budynku OSP Bugaj.	Poprawa jakości życia mieszkańców.	Środki z UE (PROW), środki własne gminy. 155.000,00 zł	2013 - 2015
	Wzrost atrakcyjności miejscowości poprzez właściwe zagospodarowanie przestrzeni publicznej oraz stworzenie warunków sprzyjających integracji społecznej.		

Oprócz w/w zadań mieszkańcy widzą również potrzebę realizacji innych przedsięwzięć takich jak:

- doposażenie Klubu Sportowego „Pogoń” Bugaj
- tworzenie odpowiednich form wypoczynku i rekreacji,
- budowanie partnerstwa z ościennymi gminami i nie tylko,
- szeroka promocja Bugaja
- wsparcie lokalne dla MŚP
- wsparcie dla nielicznych rolników.

VI. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców

1. Nadbudowa częściowa budynku OSP Bugaj - Modernizacja budynku OSP trwa od 1993 r. i obecnie jest na ukończeniu. Dzięki nadbudowie budynku strażacy zyskają dodatkową salę, a mieszkańcy Bugaja miejsce do różnorodnych spotkań, gdzie można by się zebrać w szerszym gronie (np. zebrania, zabawy itp.). Po zakończeniu modernizacji remiza stanie się centrum kulturalnym Bugaja. Pomieszczenie to służyć będzie Radzie Sołectkiej, Kołu Kobiet „Bugajanki” oraz innym organizacjom działającym na terenie gminy. Członkowie w/w organizacji oraz mieszkańcy miejscowości są inicjatorami różnych imprez i uroczystości, które sprzyjają integracji społecznej mieszkańców. Dzięki temu, że organizowane są tam różnego rodzaju imprezy a od paru lat mieści się tam lokal wyborczy, budynek jest dobrze wyposażony i nie jest potrzebny zakup dotykowego sprzętu. Najważniejszym celem jest zatem uzyskanie dodatkowego pomieszczenia.

2. Plac OUTDOOR FITNESS - Budowa placu OUTDOOR FITNESS pozwoli na poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu przez dzieci oraz dorosłych, podniesienie atrakcyjności miejscowości poprzez właściwe zagospodarowanie terenu, poszerzenie oferty turystycznej. Plac pozwoli spędzać mieszkańcom więcej czasu na wolnym powietrzu oraz

rozwijać kondycję fizyczną. Z uwagi na usytuowanie będzie stanowił komplementarną ofertę spędzenia wolnego czasu. Miejsce takie będzie mieć pozytywny wpływ na lepsze samopoczucie oraz zdrowie społeczeństwa.

VII. Monitoring i aktualizacja planu

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Bugaj rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej. Prace nad Planem od samego początku będą poddane pełnej kontroli mieszkańców Bugaja. Będzie to dla nich źródło informacji na temat zaplanowanych zadań i inwestycji, a także o postępach prowadzonych prac.

Monitoring i ewaluacja Planu Odnowy Miejscowości odbywać się będzie na koniec każdego roku. Ewaluacja i pomiar efektywności Planu Odnowy Miejscowości odbywać się będzie co dwa lata. Uaktualnienie Planu Odnowy Miejscowości o nowe zadania zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze objętym POM będzie odbywało się w miarę wynikających potrzeb.

Analiza realizacji Planu pozwoli na weryfikację i wprowadzenie niezbędnych zmian w zakresie przyjętych priorytetów rozwojowych i działań określonych w Planie Odnowy Miejscowości.

VIII. Podsumowanie

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich” działanie „Odnowa i rozwój wsi”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Miasta i gminy Kalwaria Zebrzydowska przy opracowaniu kierunków rozwoju poszczególnych miejscowości. Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb

społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu najbliższych 7 lat realizację kilku zadań. Istota tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową. Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi poprzez rozwój kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych. Podkreślić należy, iż z chwilą przystąpienia Miasta i Gminy Kalwaria Zebrzydowska do Lokalnej Grupy Działania „Gościniec 4 żywioły”, nastąpiło mocne ożywienie działalności społecznej grup nieformalnych, które zgłosiły swój akces do LGD Gościniec. Aktywistki z Koła Kobiet uczestniczyły w działaniach LGD Gościniec.

Skład Grupy Odnowy Miejscowości:

1. *Jan Maluty - Sołtys Sołectwa Bugaj,*
2. *Henryk Jaglarz - Radny Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej,*
3. *Paweł Hebda - Radny Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej, Prezes LKS „Cedron” Brody,*
4. *Członkowie Rady Sołectkiej: Jakubiec Ewa, Kawa Ryszarda, Królikowski Stanisław, Kulak Jan, Kurdziel-Karelus Agata, Oleksy Ryszard, Pawlik Ryszard, Sermak Augustyn, Stela-Malina Irena, Ziemia Andrzej,*
5. *Członkowie OSP Bugaj,*
6. *Członkowie LKS „Pogoń” Bugaj,*
7. *Koło Kobiet „Bugajanki”.*

Bibliografia:

1. „Dzieje Kalwarii Zebrzydowskiej”, O. Dr Hieronim Eug. Wyczawski OFM, Kraków 1947, Nakładem Prowincjałatu OO. Bernardynów,
2. „Wokół Kalwarii Zebrzydowskiej i Lanckorony”, Julian Zinkow, Wydawnictwo „CALVARIANUM”, Kalwaria Zebrzydowska 2000,
3. „Ziemia Wadowicka”, Aleksy Siemionow, Komisja Turystyki Górskiej Oddziału PTTK „Ziemia Wadowicka” w Wadowicach, Wadowice 1984,
4. „Z historii Ochotniczych Straży Pożarnych Gmina Kalwaria Zebrzydowska (1880 - 2003), Augustyn Ormanty, Wydawnictwo oo. Bernardynów „CALVARIANUM”, Kalwaria Zebrzydowska 2004,
5. maps.geoportal.gov.pl,
6. pl.wikipedia.org,
7. www.kalwaria.eu,
8. old.kalwaria.eu.

Koordinacja i opracowanie:
Zespół Pozyskiwania Środków Zewnętrznych
Joanna Smolik
Bożena Stokłosa
Urząd Miasta Kalwarii Zebrzydowskiej
ul. Mickiewicza 7
34-130 Kalwaria Zebrzydowska
Kontakt:
tel. (33) 8765 372
fax. (33) 8766 301
e-mail: zprojekty@kalwaria-zebrzydowska.pl

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Kalwarii Zebrzydowskiej

Tadeusz Wilk